

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 191/05-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. septembra 2005 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. B. M., H., zastúpeného advokátom JUDr. M. G., S., vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 19, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru vo V. sp. zn. ČVS: OÚJP-195/2003 z 5. septembra 2003, uznesením Obvodného oddelenia Policajného zboru vo V. sp. zn. ČVS: ORP-709/2003 zo 7. novembra 2003 a uzneseniami Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou sp. zn. Pv 755/03 z 24. septembra 2003 a č. k. Pv 755/03-57 z 25. septembra 2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. B. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2003 doručená, 31. decembra 2003 doplnená a 19. mája 2005 dvoma podaniami upresnená sťažnosť JUDr. B. M., H. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorým namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 19, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru vo V. (ďalej aj „okresný úrad justičnej polície“) sp. zn. ČVS: OÚJP-195/2003 z 5. septembra 2003 o vznesení obvinenia sťažovateľovi, uznesením

Obvodného oddelenia Policajného zboru vo V. (ďalej aj „obvodné oddelenie“) sp. zn. ČVS: ORP-709/2003 zo 7. novembra 2003 o odmietnutí trestného oznámenia sťažovateľa a uzneseniami Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou (ďalej aj „okresná prokuratúra“) sp. zn. Pv 755/03 z 24. septembra 2003 o nevyhlúčení dozorujúcej prokurátorky z vykonávania úkonov trestného konania vo veci sťažovateľa a č. k. Pv 755/03-57 z 25. septembra 2003 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľovi.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uviedol, že k porušeniu jeho vyššie označených základných práv malo dôjsť v prípravnom konaní vedenom voči nemu ako obvinenému zo spáchania trestného činu vydierania podľa § 235 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „TZ“) zo strany označených orgánov činných v trestnom konaní, pričom zo sťažnosti a z jej príloh možno ustáliť namietané skutkové okolnosti nasledovne:

Uznesením vyšetrovateľa okresného úradu justičnej polície z 5. septembra 2003 sp. zn. ČSV: OÚJP-195/2003 (ďalej aj „uznesenie o vznesení obvinenia“) bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin vydierania podľa § 235 ods. 1 TZ.

Podľa sťažovateľa toto uznesenie o vznesení obvinenia neobsahovalo zákonom ustanovené náležitosti, a to najmä opis vyšetrovaného skutku s uvedením času, kedy k tomuto skutku malo dôjsť, preto sťažovateľ 8. septembra 2003 podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, v ktorej okrem vecných dôvodov namietal aj zaujatosť vyšetrovateľa a dozorujúcej prokurátorky.

O uvedenej námietke zaujatosti vznesenej voči dozorujúcej prokurátorke táto rozhodla uznesením z 24. septembra 2003 sp. zn. Pv 755/03 tak, že vyslovila, že z vykonávania úkonov predmetného trestného konania vylúčená nie je. Sťažovateľ 30. septembra 2003 podal proti tomuto rozhodnutiu sťažnosť, o ktorej do dňa podania tejto ústavnej sťažnosti nebolo rozhodnuté.

Sťažovateľ ďalej namietal, že dozorujúca prokurátorka nevyčkala na právoplatné rozhodnutie o jej vylúčení či nevyhlúčení a uznesením z 25. septembra 2003 č. k. Pv 755/03-57 zamietla sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia.

Na toto uznesenie dozorujúcej prokurátorky sťažovateľ reagoval 30. septembra 2003 podaním podnetu podľa § 31 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“) Krajskej prokuratúre v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) a Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“).

Na uvedený podnet sťažovateľa odpovedala prokurátorka krajskej prokuratúry listom z 24. októbra 2003 č. k. 2 Kpt 758/03-322, v ktorom okrem iného konštatovala, že: *„Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom jednotlivých doteraz zabezpečených dôkazov, obsahu Vášho podania ako aj dozorového spisu prokuratúry možno usúdiť, že v danom prípade bolo začaté trestné stíhanie opodstatnene a zákonne“*. Prokurátorka krajskej prokuratúry však zároveň poukázala na niektoré aspekty vyšetrovania, ktoré bude potrebné ešte upresniť.

Sťažovateľ je toho názoru, že práve list prokurátorky krajskej prokuratúry z 24. októbra 2003 je preukázaním toho, že konaním vyšetrovateľa a dozorujúcej prokurátorky v danej veci bolo porušené jeho základné právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, podľa ktorého nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Uznesenie dozorujúcej prokurátorky o zamietnutí jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia považoval sťažovateľ za nezákonné aj z dôvodu, že podľa jeho názoru *„o tejto jeho sťažnosti rozhodla vylúčená prokurátorka v čase, keď konanie o jej vylúčení, resp. o nevyhlúčení nebolo právoplatne skončené“*. Navyše sa vo svojom rozhodnutí nevysporiadala s námietkami vo vzťahu k chýbajúcemu časovému vymedzeniu spáchania skutku a ostatnými nedostatkami tohto uznesenia. Ďalšie porušenie zákona zo strany dozorujúcej prokurátorky sťažovateľ videl v tom, že dozorujúca prokurátorka nepredložila bez zbytočného odkladu jeho sťažnosť z 30. septembra 2003 proti uzneseniu o jej nevyhlúčení z konania nadriadenému orgánu a urobila tak až na upozornenie generálnej prokuratúry. Ďalej namietal, že k porušeniu zákona malo dôjsť aj tým, že dozorujúca prokurátorka rozhodovala o jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia napriek tomu, že sama dala pokyn na trestné stíhanie sťažovateľa, a preto v zmysle § 146 ods. 2 Trestného poriadku (ďalej aj „TP“) o sťažnosti mal rozhodovať nadriadený prokurátor.

Sťažovateľ ďalej uviedol, že proti dozorujúcej prokurátorke podal ďalšiu námietku zaujatosti, ale v ústavnej sťažnosti túto námietku už bližšie nešpecifikoval.

O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu dozorujúcej prokurátorky, ktorým sa nevyklúčila z daného trestného konania, bolo rozhodnuté okresným prokurátorom JUDr. P. Š. 27. novembra 2003 č. k. Pv 755/03-219 tak, že sťažnosť sťažovateľa bola zamietnutá. Sťažovateľ aj toto uznesenie považuje za nezákonné z dôvodu, že sťažnosťou proti uzneseniu o vznesení obvinenia namietal zaujatosť celej okresnej prokuratúry, a teda aj zaujatosť JUDr. P. Š.

Okrem námietok proti postupom a rozhodnutiam dozorujúcej prokurátorky sťažovateľ opakovane namietal aj nezákonnosť postupu a rozhodnutí vyšetrovateľov v jeho trestnej veci, pričom prvému vyšetrovateľovi vytýka, že vyšetrovanie viedol, aj keď vec mal odstúpiť na skrátené vyšetrovanie. Podľa tvrdenia sťažovateľa vyšetrovateľ sám iniciatívne požiadal okresnú prokuratúru o súhlas, aby mohol vyšetrovať túto vec, z dôvodu, že už zhromaždil v tejto veci spisový materiál. Podľa tvrdení sťažovateľa vyšetrovateľ pomáhal konkretizovať, teda vykonštruovať dôvody preto, aby sťažovateľ mohol byť trestne stíhaný. Ako ďalší dôvod pochybností o nezaujatosti vyšetrovateľa sťažovateľ uviedol skutočnosť, že dôvody uvedené v trestnom oznámení z 2. júna 2003 sú diametrálne iné ako tie, ktoré sú uvedené v uznesení vyšetrovateľa o vznesení obvinenia. Sťažovateľ poukázal aj na uznesenie vyšetrovateľa sp. zn. ČVS: OÚJP-195/2003 z 22. septembra 2003, ktorým bolo rozhodnuté o námietke zaujatosti tohto vyšetrovateľa tak, že vyšetrovateľ sa z vykonávania úkonov trestného konania nevyklúčil. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, a to podaním 29. septembra 2003 a 15. decembra 2003. O týchto sťažnostiach podľa názoru sťažovateľa rozhodovali nepríslušné orgány.

Sťažovateľ svojím podaním z 15. októbra 2003 vzniesol ďalšiu námietku zaujatosti vyšetrovateľa, na ktorú dotknutý vyšetrovateľ iba reagoval listom zo 16. októbra 2003. Tým, že vyšetrovateľ nepostupoval podľa zákona, keď nerozhodol uznesením, porušil zákon, čím došlo aj k porušeniu ústavného práva sťažovateľa. Medzitým došlo k výmene vyšetrovateľa, čo podľa sťažovateľa je dôsledkom toho, že vyšetrovateľ bol vylúčený. Nový vyšetrovateľ však rovnako nepostupoval v súlade so zákonom, a preto sťažovateľ svojím podaním zo 7. februára 2004 vzniesol námietku zaujatosti aj proti tomuto novému

vyšetrovateľovi. Tento nový vyšetrovateľ sa svojím uznesením z 10. februára 2004 nevyhlásil z trestného konania. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť 14. februára 2004, pričom aj o tejto sťažnosti bolo podľa sťažovateľa rozhodnuté uznesením nepríslušného orgánu.

Sťažovateľ ďalej vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, že proti uzneseniu dozorcujúcej prokurátorky z 25. septembra 2003 č. k. Pv 755/03-57, ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti uzneseniu o vznesení obvinenia, podal v zmysle § 31 a nasl. zákona o prokuratúre opakovaný podnet.

Z obsahu listu prokurátora generálnej prokuratúry z 1. decembra 2003 č. k. IV/1 GPt 732/03-216, ktorým reagoval na opakovaný podnet sťažovateľa, vyplynulo, že :

„Po dôkladnom preskúmaní veci sa plne stotožňujem so stanoviskom a závermi prokurátorky krajskej prokuratúry prezentovanými vo vyššie označenom liste, na ktoré v podrobnostiach poukazujem“.

Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti opätovne poukázal na skutočnosť, že o sťažnostiach proti uzneseniam oboch vyšetrovateľov, ktorými sa nevyhlásili z trestného konania, nerozhodol príslušný orgán, v čom sťažovateľ vidí spáchanie trestného činu zneužitia právomoci verejného činiteľa alebo marenia úlohy verejného činiteľa z nedbanlivosti. Okrem toho sťažovateľ podal trestné oznámenia na členov Predstavenstva B., a. s., H., namietal však, že obvodné oddelenie uznesením zo 7. novembra 2003 sp. zn. ČVS: ORP-709/2003 vyslovilo, že jeho trestné oznámenia nie sú dôvodné, a okresná prokuratúra uznesením z 24. novembra 2003 č. k. Pn 2303/03-17 jeho sťažnosť proti uvedenému uzneseniu obvodného oddelenia potvrdila, čím malo taktiež dôjsť k porušeniu jeho označených základných práv.

Proti sťažovateľovi bola na Okresnom súde Vranov nad Topľou podaná 10. mája 2004 obžaloba, pričom v predmetnej veci vedenej pod sp. zn. 1 T 107/04 dosiaľ nebolo vydané konečné rozhodnutie.

Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľ navrhol:

„Ústavnému súdu Slovenskej republiky tejto Ústavnej sťažnosti vyhovieť a rozhodnutím vysloviť, že právoplatným uznesením Okresnej prokuratúry vo Vranove nad

Topľou, t. j. Uznesením dozorujúcej prokurátorky JUDr. J. K. prokurátorky Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou číslo: Pv 755/03-57 zo dňa 25. 09. 2003 o zamietnutí mojej sťažnosti zo dňa 08. 09. 2003 proti uzneseniu o vznesení obvinenia ČVS OÚJP-195/2003 zo dňa 05. 09. 2003, ďalej navrhujem vysloviť, že právoplatným uznesením vyšetrovateľa Okresného úradu justičnej polície PZ vo V. kpt. Mgr. J. S., číslo ČVS OÚJP-195/2003 zo dňa 05. 09. 2003, o vznesení obvinenia proti mojej osobe boli porušené základné a ústavné práva a slobody sťažovateľa, ktoré sú uvedené a konkretizované v tejto sťažnosti.

Ďalej taktiež navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky tejto Ústavnej sťažnosti vyhovieť a rozhodnutím vysloviť, že právoplatným uznesením policajného orgánu – Obvodného oddelenia Policajného zboru vo V. ČVS: ORP-709/2003 zo dňa 07. 11. 2003 o odmietnutí môjho trestného oznámenia vo veci trestného činu krivého obvinenia boli porušené základné a ústavné práva a slobody sťažovateľa, ktoré sú uvedené a konkretizované v tejto sťažnosti.

Zároveň navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky, aby Ústavný súd Slovenskej republiky, tieto rozhodnutia, a to právoplatné uznesenie Okresnej prokuratúry vo V., a to uznesenie dozorujúcej prokurátorky JUDr. J. K. prokurátorky Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou číslo: PV 755/03-57 zo dňa 25. 09. 2003 o zamietnutí mojej sťažnosti zo dňa 08. 09. 2003 proti uzneseniu o vznesení obvinenia ČVS OÚJP-195/2003 zo dňa 05. 09. 2003, ako aj právoplatné uznesenie vyšetrovateľa Okresného úradu Justičnej polície PZ vo V. kpt. Mgr. J. S., číslo ČVS OÚJP-195/2003 zo dňa 05. 09. 2003, o vznesení obvinenia proti mojej osobe, a nakoniec aj právoplatné uznesenie policajného orgánu – Obvodného oddelenia Policajného zboru vo V. ČVS: ORP-709/2003 zo dňa 07. 11. 2003 o odmietnutí môjho trestného oznámenia vo veci trestného činu krivého obvinenia, ktorými boli porušené základné a ústavné práva a slobody sťažovateľa, ktoré sú uvedené a konkretizované v tejto sťažnosti, zrušil a tieto veci vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutia s tým, aby bol obnovený stav pred porušením základných ústavných práv a slobôd sťažovateľa.

Súčasne navrhujem Ústavnému súdu Slovenskej republiky zvážiť a priznať primerané finančné zadosťučinenie, nakoľko skutočne som stratil a ďalej strácam významnú klientelu.

Tento rozsah finančného zadostúčinenia stanovujem a vymedzujem pojmom primerané finančné zadostúčinenie“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 prvej vety ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostúčinenie.

Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. (...).

Podľa čl. 19 ods. 1 ústavy každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 19 ods. 3 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužívaním údajov o svojej osobe.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným rozhodnutím alebo iným zásahom orgánu štátu do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej, ako aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (mutatis mutandis III. ÚS 138/02 a v ňom citovaná ďalšia judikatúra).

Z *petitu* sťažnosti vyplýva, že jej predmetom je tvrdené porušenie základných práv sťažovateľa zaručených v čl. 16 ods. 2, čl. 17 ods. 2, čl. 19, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy uznesením Okresného úradu justičnej polície Policajného zboru vo V. sp. zn. ČVS: OÚJP-195/2003 z 5. septembra 2003, uznesením Obvodného oddelenia Policajného zboru vo V. sp. zn. ČVS: ORP-709/2003 zo 7. novembra 2003 a uzneseniami Okresnej prokuratúry vo Vranove nad Topľou sp. zn. Pv 755/03 z 24. septembra 2003 a č. k. Pv 755/03-57 z 25. septembra 2003.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetnou ústavnou sťažnosťou sťažovateľ napadol uznesenie okresného úradu justičnej polície sp. zn. ČVS: OÚJP-195/2003 z 5. septembra 2003 o vznesení obvinenia sťažovateľovi a uznesenie obvodného oddelenia sp. zn. ČVS: ORP-709/2003 zo 7. novembra 2003 o odmietnutí trestného oznámenia sťažovateľa.

Dozor nad zachovaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonáva prokurátor (§ 174 a nasl. TP), ktorý je oprávnený zrušovať nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia a opatrenia vyšetrovateľa a policajného orgánu, ktoré môže nahrádzať vlastnými rozhodnutiami a opatreniami [§ 174 ods. 2 písm. e) TP]. Sťažovateľ v danom prípade proti uvedeným rozhodnutiam okresného úradu justičnej polície a obvodného oddelenia podal riadne a včas opravné prostriedky (sťažnosti), o ktorých rozhodol nadriadený orgán, teda okresná prokuratúra. Avšak vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať uznesenie okresného úradu justičnej polície a obvodného oddelenia, pretože ich postup a rozhodnutie preskúmala okresná prokuratúra, ktorá rozhodla o sťažnostiach sťažovateľa proti uvedeným uzneseniam. Z tohto dôvodu bolo potrebné sťažnosť v tejto časti (teda vo vzťahu k okresnému úradu justičnej polície a vo vzťahu k obvodnému oddeleniu) odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

2. Pokiaľ ide o namietané porušenie základných práv a slobôd uzneseniami okresnej prokuratúry sp. zn. Pv 755/03 z 24. septembra 2003 o nevyhlásení dozorujúcej prokuratorky z vykonávania úkonov trestného konania vo veci sťažovateľa a č. k. Pv 755/03-57 z 25. septembra 2003 o zamietnutí sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia sťažovateľovi, ústavný súd poznamenáva, že aj proti namietanému porušeniu označených

základných práv a slobôd okresnou prokuratúrou sa sťažovateľ mohol domôcť ochrany využitím jemu dostupných a aj účinných prostriedkov nápravy (podnetom podľa § 31 ods. 1 a nasl. zákona o prokuratúre a opakovaným podnetom podľa § 34 ods. 1 a nasl. citovaného zákona) pred nadriadenými orgánmi (mutatis mutandis I. ÚS 104/02), ktoré sťažovateľ aj využil, a preto situácia, ktorú sťažoval namietal, tkvie v opatreniach a rozhodnutiach nadriadených prokuratúr, t. j. v opatrení krajskej prokuratúry (č. k. 2 KPt 758/02-322 z 24. októbra 2003) a generálneho prokurátora (č. k. IV/1 GPt 732/03-216), nie v napadnutých uzneseniach okresného prokurátora, v prípade ktorých podľa citovanej judikatúry ústavný súd nemá právomoc.

2. 1. Sťažovateľ na napadnuté uznesenia dozorujúcej prokurátorky reagoval podaním podnetu krajskej prokuratúre podľa § 31 zákona o prokuratúre, resp. podaním opakovaného podnetu generálnej prokuratúre podľa § 34 citovaného zákona.

Krajská prokurátorka odpovedala sťažovateľovi listom z 24. októbra 2003 č. k. 2 KPt 758/03-322, v ktorom konštatovala, že: *„Po dôkladnom oboznámení sa s obsahom jednotlivých doteraz zabezpečených dôkazov, obsahu Vášho podania ako aj dozorového spisu prokuratúry možno usúdiť, že v danom prípade bolo začaté trestné stíhanie opodstatnene a zákonne“*. Zároveň však dodala, že *„je ďalej nutné zdôrazniť, že podľa ustálenej súdnej praxe stupeň pravdepodobnosti (či istoty) spáchania trestného činu obvineným, nemusí poskytovať prostredníctvom dôkazov doposiaľ nazhromaždených celkom nespochybniteľnú istotu o vine obvineného, tak ako je to v okamžiku podania obžaloby, resp. vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku.*

Možno ale súhlasiť s Vašou námietkou týkajúcou sa nesprávneho časového vymedzenia spáchaného skutku uvedenom v uznesení o vznesení obvinenia, pretože aj napriek snahe vyšetrovateľa naozaj v súčasnom znení (t. j. v presne nezistený deň pred decembrom 2002) nemožno jej určenie považovať za dostatočné. Z toho dôvodu bude nutné vykonaním ďalšieho dokazovania v priebehu prípravného konania ustáliť čas, prípadne iné okolnosti skutku právne kvalifikovaného ako trestný čin. Táto požiadavka je okrem iného nevyhnutná k tomu, aby Vám bola zaistená možnosť riadneho uplatnenia práva na obhajobu. V tomto smere upravím prvostupňovú prokuratúru vykonávajúcu dozor v prípravnom konaní.“

2. 2. Z obsahu listu prokurátora generálnej prokuratúry z 1. decembra 2003 č. k. IV/1 GPt 732/03-216, ktorým reagovala na opakovaný podnet sťažovateľa, vyplynulo, že :

„Po dôkladnom preskúmaní veci sa plne stotožňujem so stanoviskom a závermi prokurátorky krajskej prokuratúry prezentovanými vo vyššie označenom liste, na ktoré v podrobnostiach poukazujem.

Pre úplnosť sa žiada doplniť nasledovné:

Pokiaľ prokurátor okresnej prokuratúry (nie prokurátorka) nariadil vo veci vykonanie vyšetrovania, hoci o trestnom čine vydierania podľa § 235 ods. 1 Tr. zák. sa inak vykonáva skrátené vyšetrovanie, postupoval plne v intenciách zákona, keď využil oprávnenie zverené prokurátorovi ustanovením § 174 ods. 2 písm. g) Tr. por. Tento postup bol odôvodnený okolnosťami a charakterom prípadu. (...)

S Vašou námietkou, týkajúcou sa možnosti použitia prostriedkov daných Trestným poriadkom proti obvinenému až po právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia, nemožno v žiadnom prípade súhlasiť, pretože nemá oporu v zákone. V zmysle § 32 Tr. por. totiž možno také prostriedky proti obvinenému až vtedy, ak bolo proti nemu vznesené obvinenie (§ 163). Proti uzneseniu o vznesení obvinenia síce je prípustná sťažnosť, táto však nemá odkladný účinok (§ 141 ods. 4 Tr. por.). Preto účinky vznesenia obvinenia nastávajú momentom vydania takého rozhodnutia.

Rovnako uznesenia o nevyhlúčení sa JUDr. J. K. z vykonávania úkonov trestného konania a o zamietnutí Vašej sťažnosti, sú vecne správne a zákonné.

Postupom prokurátorky okresnej prokuratúry JUDr. J. K. nebol porušený zákon z procesného hľadiska.

V tejto súvislosti považujem za potrebné zdôrazniť, že ak bola oprávnenou osobou podaná sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, ktorej nebolo vyhovené podľa § 146 ods. 1 Tr. por. a vec predloží vyšetrovateľ prokurátorovi vykonávajúcemu dozor nad prípravným konaním, prokurátor musí o tejto sťažnosti bezodkladne rozhodnúť. Takému rozhodnutiu nebráni ani námietka zaujatosti vyslovená súčasne s podaním sťažnosti, o ktorej prokurátor rozhodol tak, že sa z vykonávania úkonov trestného konania nevyklučuje.

Proti rozhodnutiu prokurátora podľa § 31 ods. 2 Tr. por. je prípustná sťažnosť, ktorá však nemá odkladný účinok v tom smere, že nebráni vykonaniu nariadeného úkonu trestného konania. Do rozhodnutia o sťažnosti môže prokurátor vykonať celú radu procesných úkonov, ku ktorým by po prípadnom vyhovení sťažnosti nebolo možné prihliadať.

V danom prípade sa však o taký prípad nejedná, pretože okresný prokurátor vo Vranove nad Topľou uznesením sp. zn. Pv 755/03 z 27. novembra 2003 podľa § 148 ods. 1 písm. c) Tr. por. Vami podanú sťažnosť zamietol.

K citovanému rozhodnutiu okresného prokurátora, ktoré je vecne správne, sa žiada uviesť, že na rozhodnutie o sťažnosti bol príslušný v súlade s ustanoveniami § 31 ods. 4 Tr. por. a § 53 ods. 1 písm. e), ods. 2 zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre. Zároveň však je potrebné poukázať na tú skutočnosť, že aj keď bola Vaša sťažnosti sp. zn. 3002/03/2003 z 30. septembra 2003 doručená Okresnej prokuratúre Vranov nad Topľou 1. októbra 2003, okresný prokurátor o nej rozhodol až 27. novembra 2003, teda nie bezodkladne, ako by sa žiadalo. Na zistené pochybenie, ktoré však nemá vplyv na celkovú vecnú správnosť doterajšieho konania, som upozornil okresného prokurátora cestou Krajskej prokuratúry Prešov“.

V citovaných častiach listov krajská prokuratúra a napokon generálna prokuratúra zrozumiteľným a jednoznačným spôsobom uviedli dôvody, pre ktoré „v danom prípade bolo začaté trestné stíhanie opodstatnene a zákonne“, a tým zároveň podľa názoru ústavného súdu ústavne konformným spôsobom (dostatočne a relevantne) odpovedali aj na argumentáciu sťažovateľa, podľa ktorej prípravné konanie v jeho trestnej veci malo byť nezákonné.

V každom prípade napriek tomu, že v *petite* svojej sťažnosti sťažovateľ predmetné opatrenie prokurátorky krajskej prokuratúry (č. k. 2 KPt 758/03-322), resp. prokurátora generálnej prokuratúry (č. k. IV/1 GPt 732/03-216) konkrétne ani nenapadol, uvedený postup prokuratúr pri odôvodňovaní svojich záverov vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom prokurátorky krajskej prokuratúry a prokurátora generálnej prokuratúry nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo

arbitrárnosti týchto názorov a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť ich právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonných predpisov uvedenými prokuratúrami by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tieto natoľko odchýlili od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne popreli ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu v danej veci o takýto prípad nejde, a preto bolo potrebné posúdiť sťažnosť aj ako zjavne neopodstatnenú.

3. Nad rámec uvedeného ústavného súdu v súvislosti s napadnutými postupmi prípravného konania poznamenáva, že sťažovateľ sa môže domáhať ochrany označených základných práv v konaní pred všeobecným súdom, a preto ústavný súd nemá v tomto štádiu trestného konania právomoc konať a rozhodovať vo veci namietaného porušenia základných práv podľa citovaných článkov ústavy. Všeobecné súdy, ktoré sú v súdnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa po jej predbežnom prerokovaní v senáte odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2005